

κ.ά.): Είναι γυαλιστερές οι πέτρες και γλιστράνε Βούτσ. 3) Οὐδ. οὐσ. κατὰ πληθ. εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν κτιστῶν, τὰ παράθυρα Μακεδ. (Σιάτ. Σίτ.) Συνών. γυαλιστήρι 2.

γυαλιστήρα ἡ, Θράκ. (Ἀδριανούπ.) γυαλ-λιστήρα Κύπρ. Χίος γυαλ'στήρα Στερελλ. (Ἰτέα) γυαλ'στήρου Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυαλίζω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -τήρα.

1) Βυρσοδεψικὸν ἐργαλεῖον, διὰ τοῦ ὁποίου λειαίνουν καὶ στιλβώνουν τὴν ὄψιν τῶν δερμάτων κατὰ τὸ τελευταῖον στάδιον τῆς κατεργασίας Στερελλ. (Ἰτέα). 2) Τὸ ὀρυκτὸν γύψος, ἡ κιμωλία γῆ, ἐκ τῆς στιλπνότητος, τὴν ὁποίαν παρουσιάζει Κύπρ. 3) Μεταφ., γυνὴ εὐειδής, ἐπιρρεπὴς εἰς τὰς ἡδονὰς Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Καταφύγ.) Χίος.

γυαλιστήρι τό, ἐνιχ. — Λεξ. Βάιγ. Κομ. Περίδ. Βλαστ. Δημητρ. γυαλ-λιστήριον Λυκ. (Λιβύσσ.) γυαλιστήρ Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Κατάκαλ. Τρικοκκ. κ.ά.) γυαλ'στήρ Θράκ. (Μάδυτ. Σαρεκκλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυαλίζω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -τήρι. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ἐργαλεῖον τῶν ὑποδηματοποιῶν, διὰ τοῦ ὁποίου στιλβώνουν τὰ ὑποδήματα καὶ ἐξομαλύνουν τὴν τραχεῖαν ἐπιφάνειαν τῶν ἐσωτερικῶν ὑποστρωμάτων αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τῶν καττωμάτων ἐνθ' ἂν. Συνών. γυαλιστήρα 1. 2) Εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν κτιστῶν, τὸ παράθυρον τῶν οἰκιῶν Θράκ. (Σαρεκκλ.) Συνών. γυαλιστερός 3.

γυαλιστής ὁ, Ἀμοργ. Ἄνδρ. Εὐβ. (Κάρυστ.) Κρήτ. (Βάμ.) Κύθν. Νάξ. (Ἄνω Ποταμ. Γαλανᾶδ. Κινίδ.) Πάρ. Πελοπ. (Ἀρεόπ. Βαλτεσιν. Βούρβουρ. Γέρμ. Γορτυν. Δίβρ. Καλάμ. Κάμπος Λακων. Καρδαμ. Καρίτ. Καρυόπ. Καστρ. Λεῦκτρ. Μάν. Μηλ. Μεσσην. Κοντοβάζ. Λάγ. Ξεχώρ. Οἶτυλ. Πλάτσ. Πραστ. Σαηδόν.) Σχινούσ. — Λεξ. Περίδ. Βλαστ. Δημητρ. γυαλιστή Κορσ. γυαλ'στής Μύκ. Πάρ. (Λεῦκ.) γυαλ-λιστής Κάλυμν. Κῶς Λέρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Σύμ. Χίος (Ἀρμόλ. Πυργ.) κ.ά. γυαλιστής Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Θηλ. γυαλίστρα Εὐβ. (Ἄκρ. Θεολόγ. Ψαχν. κ.ά.) Κρήτ. γυαλ-λίστρα Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ρ. γυαλίζω. Διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ τύπ. γυαλιστήρι (ς) βλ. G. Blanken, Les Grecs de Cargèse, 80 κ. ἐξ.

Α) Ἄρσ. 1) Ὁ στιλβωτὴς ὑποδημάτων Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπ. (Καλάμ.) Συνών. λοῦστρος 2) Ὁ Ἰούλιος, ἐκ τῆς στιλπνότητος, τὴν ὁποίαν ἀποκτοῦν αἱ ὀπῶραι, ὠριμάζουσαι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον σὺνθ. Τὸ γυαλιστὴ κάνει πολλὴ ζέστη Πελοπ. (Γέρμ.) Ἐπέρασε ὁ γυαλιστής καὶ φραγόσκα δὲ φάγαμε Πελοπ. (Ἀρεόπ.) Νὰ μοῦ μαζέψης τὰ σῦκα ποὺ εἶχα ἱάσει τὸ γυαλιστὴ Πελοπ. (Λάγ.) Διόκανε δυὸ-τρεῖς κοπελίτσες τὸ γυαλιστὴ μῆνα ἔς τὸ Νοκολὸ (διόκανε = πῆγαν) Πελοπ. (Ξεχώρ.) Ὁ μικρὸς ἤθελε νὰ πᾶω τὸ μῆνα τὸ γυαλιστὴ Κορσ. Τὸ γυαλιστὴ ἄλωνεύομε Νάξ. (Κινίδαρ.) Ὅσοι εἴκοσι τοῦ γυαλιστὴ εἶναι τ' αἰ-Λιά Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ὅλος ὁ γυαλιστής ἐπέρασε γαὶ δὲν ἀδεύσαμε νὰ πιάσωμε δουλειὰ αὐτόθι. Ὅσοι εἴκοσι τοῦ γυαλ-λιστὴ ποθερίσαμε Κῶς. Τὰ σταφύλ-λια κινιάζ-ζον νδὸγ-γυαλ-λιστὴ (κινιάζ-ζον = ὠριμάζουν) Κῶς (Πυλ.) || Γνωμ. Τὸ γυαλιστὴ γυαλίζει ἡ πέτρα ἔς τὸ βοννὸ (οἱ λίθοι

στίλβουν ἐκ τῆς μεγάλης θερμότητος καὶ τῆς διαθλάσεως τῆς ἀτμοσφαίρας ἐκ τοῦ καύσωνος) Πελοπ. (Κάμπος Λακων.) γυαλιστής γυαλ-λίζει ῥῶγα τσαὶ πέτρα ἔς τὸ γυαλὸ (οἱ καρποὶ ὠριμάζουν ἐκ τῆς θερμότητος καὶ οἱ λίθοι ἐντὸς τῆς θαλάσσης φαίνονται στιλπνοὶ ἐκ τῆς διαυγείας τοῦ ὕδατος) Κῶς (Καρδάμ.)

Ὁ γυαλιστής γυαλίζει | καὶ Ἀγροστός τὰ καθαρίζει (ἡ ὠρίμασις σύκων, σταφυλῶν καὶ ἄλλων ὀπωρῶν ἀρχίζει τὸν μῆνα Ἰούλιον, κατὰ δὲ τὸν μῆνα Ἀγροστον αὐταὶ ἐξαντλοῦνται εἰς τὰ νότια κλίματα) Πελοπ. (Μάν.)

Στις εἴκοσι τοῦ γυαλιστῆ | λέπει τὸ σῦκο ἔς τὴ γορφή (δηλ. ὠριμάζουν τὰ πρῶτα σῦκα) Πελοπ. (Λεῦκτρ.)

Ἀγουροφάος ἦφαι καὶ ὁ γυαλιστής δὲν εἶδε (ἀγουροφάος = ἀγουροφάγος ἐπὶ ὀπωρῶν, ὁ ἀναμένων νὰ δρέψῃ τὸν καρπὸν τῶν δένδρων τοῦ ὠριμον προλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ κλέπτοντος τὸν καρπὸν τοῦτον ἄωρον) Κρήτ. Συνών. Ἀγουροφάγος ἔφαγε καὶ ὁ οὐροφάγος ἔμεινε. Τὸ γυαλιστὴ γελᾷ τὸ κατότο (τὸν Ἰούλιον λόγῳ τοῦ καύσωνος δὲν φοροῦνται τὰ παλὰ ἀλλὰ φυλάσσονται διὰ τὸν χειμῶνα) Ἀμοργ. || Ἄσμ.

Εἰμίσεψε τὸ γυασιμί, πάει τὸ φούλι πάει, νὰ ῥθ' Ἀγροστός καὶ γυαλιστής ν' ἀδαμωθοῦμε πάλι Κρήτ. (Βάμ.)

Ὁ Μάης ἔχει τίς ὀροσές τ'σ' Ἀπρίλης τὰ λελοῦδια τ'σ' ὁ Θεριστής τ'σ' ὁ γυαλιστής τὰ γλέντια, τὰ τραγοῦδια Πελοπ. (Κάμπος Λακων.)

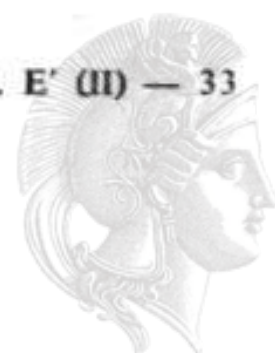
Ἀπρίλης πρήσκει πρόβατα καὶ Μάης τὰ γελάδια καὶ ὁ Θεριστής καὶ ὁ γυαλιστής μαραίνει παλληκάρι Πελοπ. (Λεῦκτρ.)

Τὸ λυθκιαστὴ τὰ λέαμε, τὸ γυαλιστὴ τελεῶσα (τὸν Ἰούνιον πρωτοκαπηθήκαμε καὶ τὸν Ἰούλιο παντρευτήκαμε) Κῶς (Πυλ.)

Ἄν δὲν ἐρτῆς τὸ γυαλ-λιστὴ, τὸν Ἀγροστον θέ νὰ ῥτῆς, ποὺ θὰ ῥτουν οἱ πρματεντές μαστίχη νὰ συνάξης Χίος.

Στις δεκαφτὰ τοῦ γυαλιστῆ | μιὰ λέβο ἀγλογάλλικη ἦρθε καὶ ἄραξε ἔς τὴν πηγὴ Πελοπ. (Μάν.)

Φωτιά της τοῦ γυαλιστῆ | ποὺ περικαίει τὴ συρριπή, ἔτσι θὰ καίγωμαι κ' ἐγώ, | γιατί δὲ θὰ ἔχω ἀδερφὸ (συρριπή = χόρτα τῶν καλλιεργουμένων ἀγρῶν ἐκ μοιρολ. ἀδελφῆς πρὸς τὸν νεκρὸν ἀδελφόν της) Πελοπ. (Καρυόπ. Μάν.) Συνών. Ἀγυ-Ἡλίας 3, Ἀλωνάρης, Ἀλωνευτής 2, Ἀλωνιστής 2, Ἰούλης, γυαλινὸς Β1, Δευτεροῖούλης Β) Θηλ. 1) Τὸ κάτοπτρον Πελοπ. (Βαλτεσιν. Γορτυν. Δίβρ. Καρίτ. Κοντοβάζ. κ.ά.) 2) Ἐπὶ γυναικός, ἐκεῖνη τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον ἀστράπτει ἐκ τῶν καλλωπιστικῶν ἀλοιφῶν Μεγίστ. Πβ. γυαλιστερός 2. 3) Τὸ έντομον Μηλολόνθη ἡ κοινὴ (Melolontha vulgaris) τῆς οἰκογ. τῶν Κολεοπτέρων (Coleopterae) Εὐβ. (Ἄκρ. Θεολόγ. Ψαχν. κ.ά.): Δὲ βῆς νὰ μαζώξης κείνες τ'ς ἀχλάδες, τ'ς φάγαμε οἱ γυαλιστρίς Ψαχν. Συνών. βαβίλα, βαβούλα 1, βάβουλας 4, βασιλιάς 5, βίζβίζας, βοϊδάκι 4, βουρβούλα (I) 1, βουρβουλιανὸς 1, βούρβουλος, βροῦλος, γυαλομαμμούνα, ζίνα, ζούνα, ζουζούνα, κατσιβροῦλος, σβίγκος, χερσομαμμούνα, χερσομπάμπος, χερσόμυγα, χερσοῦλα. 4) Ὁ κακῆς ποιότητος πέπων, τοῦ ὁποίου ὁ φλοιὸς εἶναι στιλπνός

Εὔβ. (Ψαχν.): Τῇ γυαλίστρα μου ἴδωκες τὰ φάου; 5) Ὑ-
φασμα μέλαν στίλβον Κρήτ.

γυαλιστός ἐπίθ. σύννηθ. γυαλ-λιστός Κάλυμν. Κύπρ.
Κῶς Λυκ. (Λιβύσσ.) Σύμ. κ. ἄ. γυαλ-λ^διστός Κῶς Ρόδ.
γυαλιστός Ἀστυπ. γυαλιστέ Τσακων. Ὑαλιστός Νάξ.
(Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυαλίζω. Διὰ τὸν τύπ. γυαλτιστός
βλ. K. Dieterich, Südl. Sporaden, 81. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ στιλπνός, ὁ λάμπων ἐνθ' ἄν.: Γυαλιστὰ κ' ἐξυπνα
μάτια Χίος. Τρίβει μὲ τὸ μυστρί τὸν τοῖχο, γιὰ νὰ κάμῃ γυα-
λιστὸ πρόσωπο αὐτόθ. Γυαλ-λιστὰ πού' ραῖν δὰ κονιμτζιά
τοῦ φουστανιοῦ της! Κῶς. Ἐγκει τὸ τῶροβουλε ἐν γυαλι-
στέ, ἄφε νι (αὐτὸ τὸ παπούτσι εἶναι στιλβωμένο, ἄφησέ το)
Τσακων. || Ἄσμ.

Εἴκοσι χρόνια ἔκαμα στῆς Βενετιάς τὰ κάστηρ,
νὰ σῶβρω χτένιγ- γυαλ-λιστόμ - μὲ τριαλιστήραν ἄσπρη
Κύπρ.

Παραθυράκι μ' γυαλιστό, δεῖξε μου τὴν κυρά σου,
μ' ἀσήμε καὶ μὲ μάλαμα νὰ φτειάσω τὰ καρφιά σου
Ἡπ. || Ποίημ.

Τί νόστιμα παλληκαράκια!
μὲ μαῦρα γυαλιστὰ σκουφάκια
Α. Πάλλη, Ταμπουρ. καὶ Κόπαν, 23. 2) Οὐδ. οὐσ., γυναικεῖον
ἐπίσημον ἔνδυμα ἐξ ὑφάσματος μέλανος, στιλπνοῦ Ρόδ.
Συνών. βαφτό (εἰς λ. βαφτός 3).

γυαλίτης ὁ, Σίφν.

Ἐκ τοῦ ρ. γυαλίζω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτης.

Ἡ σταφυλὴ μόλις ἀρχίζει νὰ ὠριμάζῃ, ὅταν ἀποκτᾷ στιλ-
πνότητα.: Πῆε g' ἤκουε ἴνα γυαλίτη, τὸν ἤφαιε γαὶ τὸν
ἐπῆρε σούρδιση (= εὐκοιλιότηης).

γυαλίτικος ἐπίθ. Χίος γυαλ-λίτικος Χίος (Καρδάμ.
κ. ἄ.) Ὑαλίτικος Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Θηλ. Ὑαλίτικια Νάξ.
(Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλί καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτι-
κος.

1) Ὑάλινος Χίος (Καρδάμ. κ. ἄ.) Συνών. γυάλινος
Α1. 2) Ἐπὶ ἀγγείων, ὁ ἐκ πορσελάνης ἢ ἀργίλλου κατε-
σκευασμένος καὶ ἀλειμμένος δι' ἀλοῖφῃς, ἥτοι χημικοῦ
πολτοῦ, ὁ ὁποῖος προσδίδει στιλπνότητα Νάξ. (Ἀπύρανθ.):
Ὑαλίτικος κεσές, Ὑαλίτικη λεκάνη. Ἀλλότες ἐτρώσαμεν ὅλα
σὲ μιὰ ἀβάθα, τώρα θέμεν ὅλοι Ὑαλίτικα βιάτα. Συνών.
γυάλινος Α2.

γυαλίτσα ἡ, (I) Κρήτ. (Ρέθυμν.) κ. ἄ. γυαλ-λίτσα
Μεγίστ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. γυάλα.

Ἡ μικρὰ γυάλα ἐνθ' ἄν.: Μιὰ γυαλίτσα μέλι μου
δῶσε (μου δῶσε = δῶσε μου) Κρήτ. (Ρέθυμν.) Συνών.
βαζάκι, βαζούλι (βλ. λ. βαζούλι).

γυαλίτσα ἡ, (II) ἐνιαχ. γυαλ-λίτσα Κύπρ. Ὑαλ-λίτσα
Κύπρ. (Πιτσιλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλί καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτσα.

Ὁ ἐκ δριμυτάτου ψύχους σχηματιζόμενος ἐπὶ τῆς ἐπιφα-
νείας τῶν λιμναζόντων κυρίως ὑδάτων ἐπίπαγος ἐνθ' ἄν.:
Ποὺ τὴν κρυάδα τὰ νερά ἐκάμασιγ - γυαλ-λίτσαν Κύπρ.
(Πιτσιλ.) Συνών. γυαλί Β1.

γυαλοβόλι τό, ἐνιαχ. Ὑαλοβόλι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλί καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -βόλι.
Πλήθος θραυσμάτων ὑάλου. Πβ. γυαλικόβόλι.

γυαλοθέμι τό, ἐνιαχ. Ὑαλοθέμι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλί καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -θέμι.
Γυαλοβόλι, τὸ ὅπ. βλ. Πβ. γυαλικόθέμι.

γυαλοκάνατο τό, Πελοπν.

Ἐκ τῶν οὐσ. γυαλί καὶ κανάτι.

Ὑάλινον κανάτι: Ἄσμ.

Μὰ κεῖν' ἐβγήκε κ' ἔκατσε κ' ἐπιασε καὶ κουβέντα,
κρατεῖ καὶ γυαλοκάνατο καὶ πίνει τὸ νερό του
(μοιρολ.) Συνών. γυαλομαστραπᾶς.

γυαλοκλούβι τό, ἐνιαχ. γυαλ-λοκλούβιν Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γυαλί καὶ κλουβί.

Τὸ οἶονεῖ ἐξ ὑάλου κλωβίον, συνήθως εἰς ποιητικὰς ἢ
φανταστικὰς ἐκφράσεις ἐνθ' ἄν.: Ἐδεῖ τον μέσ' ἔς τὸ γυαλ-
λοκλούβιν μέραν τζαὶ νύχταν Κύπρ. Διορίζει εὐτὺς τῶν
κάμνουσιν ἓνα γυαλ-λοκλούβιν ὁλόχρουσον μὲ μίαν ἄλυσίαν,
ὅσο βάχος εἶδεν ἢ χάλασσα (βάχος = βάθος, χάλασσα =
θάλασσα: ἐκ παραμυθ.) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Ἐβκαλεν τζαὶ τῆλ-λυερὴν πάνω ψηλὴν παμπούλαν
τζαὶ γυαλ-λοκλούβιν ἔκαμεν τζαὶ μέσα τὴν καθίσκει
(παμπούλα = μικρὸς λόφος) αὐτόθ.

γυαλοκόβω (I) Πελοπν. (Γαργαλ.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλί, διὰ τὸ ὅπ. βλ. γυαλί Α1, καὶ
τοῦ ρ. κόβω.

Τέμνω τι δι' αἰχμηροῦ τεμαχίου ὑάλου ἐνθ' ἄν.: Τὸν
ἐπιασε νὰ κλέβῃ καὶ τὸν ἐχάραξε μ' ἓνα γυαλί, τότε γυαλό-
κοψε γιὰ τὰ καλά Πελοπν. (Γαργαλ.)

γυαλοκόβω (II) ἐνιαχ. γυαλουκόβου Εὔβ. (Στρόπον.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυαλί, διὰ τὸ ὅπ. βλ. γυαλί Β1β, καὶ
τοῦ ρ. κόβω.

Ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ καιροῦ, αἰθριάζω προσωρινῶς,
συνήθως κατὰ γ' ἐν. πρόσωπ. ἐνθ' ἄν.: Γυαλουκόβ' Εὔβ.
(Στρόπον.)

γυαλόκομμα τό, (I) Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυαλοκόβω (I).

Ἡ δι' αἰχμηροῦ τεμαχίου ὑάλου τομὴ μέρους τοῦ σώμα-
τος: Βαθὺ γυαλόκομμα. Γυαλόκομμαν ἀπάν' ἀπάνου.

γυαλόκομμα τό, (II) Εὔβ. (Ἄκρ. Στρόπον. Ψαχν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυαλοκόβω (II).

Ἡ ἐν κακοκαιρίᾳ ἀπότομος καὶ προσωρινὴ μεταβολὴ τοῦ
καιροῦ ἐπὶ τὰ βελτίω, ἢ διακοπὴ τῆς νεφώσεως ἐνθ' ἄν.: Μ'
αὐτὰ τὰ γυαλοκόμματα τὰ ῥίξαν τὰ λουλούδια τὰ δέντρα
Εὔβ. (Ψαχν.) || Γνωμ. Αὐτὰ τὰ γυαλοκόμματα κάμαν τοὺ
βλάχου δίκους πρόβατα (ἢ προσωρινὴ διακοπὴ τῆς κακο-
καιρίας ἀπατᾷ πολλάκις, ἐκλαμβανομένη ὡς λῆξις αὐτῆς)
Εὔβ. (Ἄκρ. Στρόπον.)

γυαλοκόμματον τό, Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γυαλί καὶ κομμάτι.

Τεμαχίον ὑάλου. Συνών. γυαλί Α1β.

